

Medicīnas pakalpojumu eksports gaida izrāvienu

Latvijas vienīgā kūrortpilsēta apņēmusies iekvēlināt medicīnas tūristus; veselības ministrs zemē nemet arī Liepājas potenciālu

Plāns Jūrmalā veidot speciālo ekonomisko zonu (SEZ), citu ieguvumu vidi padarot to kārdinošāku neveselīgumā ar valstniekiem, līdz šim tālāk par ieceres statusu nav tīcis. Kā vēstīs, ideju abbalsta ne tikai medicīnisku pakalpojumu sniedzēji un nekustamo īpašumu apsaimniekojāt, bet arī veselības ministrs Guntis Belevičs. Viņa vadītā ministrijas darbinieki beidzot sākuši šīs iniciatīvas izveršanu. Tāpat Jūrmala apņemusies vētīt, kādus labumus SEZ stāvus.

Jūrmala, nevis Rietumi

Faktiski jaujums jau ir izpētes fāzē, DB atzīst Jūrmalas pilsetas domes priekšsedētājs Gatis Truksnis. Dome finansēs pētījumu, lai tiktu pie konkrētiem argumentiem un rīcības virzieniem, norāda kūrortpilsētas mērs. Lai aktivizētu tūristu arpus aktivās sezonas, uzlabotu pakalpojumu sniedzēju konkurēspēju un nodrošinātu pievilcību investīciju vidi, pašvaldība SEZ izveidi pilnībā atbalsta. Jautājums iejklautei pilsētas rīcībopolitiskas plānošanas dokumentos, 2016. gadā paredzot Jaunkemeru un Kemeru teritorijas attīstības konцепcijas izveidi, kā arī detalizētu izpēti par brīvās ekonomiskās zonas statusu piemērošanas ieguvumiem.

«Nepieciešana labai medicīnai infrastruktūrai, lai spētu pieprasīt ārvilni pacientus. Tādēļ svārīgi uzņemt ieceri par speciālās ekonomiskās zonas statusu Jūrmalai, kurā attīstīt arī valsts medicīnas pakalpojumus. Kad tā būtu iespēja arī arīstēm, kuri pašlaik dodas prom. Vini varētu doties prom no Rīgas, bet uz Jūrmalu, nevis Rietumiem,» uzskata Latvijas Kardioloģijas centra vadītājs Andrejs Ērglis.

Jautājums Jūrmala diskutētās arī uzņēmēju starpā – piekritēji kām par nulles likmes pieņēšanu pievienotās vērtības nodoklim no oktobra līdz aprīlim viesi izmītnāšanas uzņēmumiem, sanatorijām un ārstniecības iestādēm. Savukārt uzņēmumiem, kas nodrošina ar rekreāciju saistītos pakalpojumus (piemēram, ūdens atrakciju parks, sporta zāles) pieņēmuot samazināto PVN likmi 10% apmērā. Tāpat uzņēmēji rosinā kūrortpilsētā samazināt akcīzes nodokli un uzņēmumu iemākuma nodokļu likmi. «Es personīgi domāju, ka SEZ kontekstā jāskatās arī uz darbaspēka nodokļu samazinājumu un atvieglojotiem nosacījumiem

«Aicinu apzināties, ka daudzviet privātajā medicīnā ir modernizācijas iekārtas nekā universitāšu slimnīcas. Tādējādi pie sarežģīkiem gadījumiem mēs valsts iestādēs lietojam sliktākas tehnoloģijas. Tajā nav logikas. Jārada sadarības iespējas, un viena no tām ir SEZ izveide Jūrmalā,» uzskata Latvijas Kardioloģijas centra vadītājs Andrejs Ērglis.

2.3

Aptuveni par tik mil. eiro 2014. gadā apkalpoti ārvilni pacienti. Precīzāki dati nav pieejami, jo valsts statistika tos neuzskaita.

AVOTS: LATVIJAS MEDICĪNAS EKSPORTA ASSOCIĀCIJAS UN ALIANCES BALTIK CARE DATI

9000

Tik daudz ārvilni klientu pērn Latviju ieradušies saņemt medicīnas pakalpojumus. To eksports neieriet rehabilitācijas un SPA pakalpojumus.

AVOTS: LATVIJAS MEDICĪNAS EKSPORTA ASSOCIĀCIJAS UN ALIANCES BALTIK CARE DATI

augstā kvalificēta darbaspēka pieprasītai kūrortoloģijas jomā – zinātniekam, medicīniskajam personālam kūrortārsteņniecības iestādē, lai uzņēmēji varētu investēt pieteicībā, jaunu medicīnu iekārtu iegādei un mārketinga aktivitātēs,» piebilst G. Truksnis.

Lielā infrastruktūra

«Arābi man vācā par to. Viņi labprāt brauktu pie mums operēties, un viņi parasti brauc visa ģimene kopā. Bet arābu ģimenes ir lielas – ap 20 cilvēku, nerēķinot apsardzi un apkalpotājus. Viņiem vajag veselības mājas, kur dzīvt, tāpat pārliecību piedāvājumi, ar ko pieplūdot laiku pārējām ģimenes locekļiem, kamēr, piemēram, Paula Stradiņa Kliniskajā universitātes slimnīcā sasirgušājam ģimenes locek-

lim veic operāciju. Pēc dažām dienām, kā viņš būtu padavījis labā palātā slimnīca Rīgā, viņš varētu turpināt rehabilitāciju Jūrmala kopā ar ģimeni,» uzskata A. Ērglis. Medicīnas pakalpojumu klāstā iekļaujās arī noņēpētā operāciju piedāvājums, atzīmē A. Ērglis. Piemērs ir plastikas kirurgi, kuri jau pašlaik dodas konsultē pacientus uz Norvēģiju vai Lielbritāniju, bet pečakācībā arī vēlāk surp operēties. «Tāmēr medicīnas tūrisma nozares nevajadzētu nonākt pilnīgi privātās rokās, zināmai valsts ietekmei jāpastāv,» uzskata A. Ērglis. «Neesmu pret privāto medicīni, bet esmu par to, lai līdzekļi tiktu sakoncentrēti – sāmt mazu privātklinīciņu nekad neatrisinās jautājumus, kas saistīti ar insultu, lielām operācijām. Nepieciešama vis-

VIEDOKLIS

Līdzsvaru nodrošina darbs vairākos mērķa tirgus

Olafs Siltiņš, Latvijas Medicīnas eksporta asociācijas prezidents

„2014. gads ir bijis veiksmīgs ielikojai daļai Sāļi jomā vadīto medicīnas iestādi. Pēri apkalpoto pacientu skaita vidēj ir audzis par 29%. Pieprasītie pakalpojumi ir vēnu ārstniecība, plāsa spektra diagnostika, plastikas kirurgija un estētiskā dermatoloģija. Saglabājās stabils pieprasījums pēc acu ārstēšanas, zobārstniecības, onkoloģijas, neaugstas ārstēšanas, kā arī gastroenteroloģiskajiem, traumatoģiskajiem un ortopēdiskajiem pakalpojumiem. Atsevišķas nozarei pacientu pieaugums bijis liejisks. Piebemam Starptautiskajam viroterapijas centram ārvilni pacientu skaiti divkārtējis.

Vidējā ārvilni pacientu Latvijā uzturas 4–5 dienas, un tikai 20% kārtika pavada 24 stundas dienākti. Pārijā iaku klients uzturas viesnīcā, sanatorijā vai pie draugiem, izmanto atpūtu, ēdinātāju pakalpojumus, apmeklēt kultūras un izklaides pasākumus, lepkarkas. Sarēķītā ķepotīlīkā situācija ir ieteikmei ievērojot pieaugošā tendenci. Lēmums par medicīnas pakalpojumu eksportu vairākos mērķa tirgus ir pareizs, jo darbs vienlaicīgi Skandināvijas valstis, Lielbritānija, Irija, Krievija, Ukraina un citās NVS valstis ir nodrošinājis līdzsvaru. 2014. gada 43% pacientu Latvijā ieradās no Krievijas, Ukrainas, NVS valstīm, savukārt 57% – no Eiropas un citām valstīm, atklāj Baltic Care dati. Pēdējie trīs biļūni nozīmīgākā eksports pēcīgi kliniku atvēršanā. Latvijā pamazām, bet droši pierāda sevi, māc strādāt āreja marketinga sektorā. Nav šaubu, ka vispārizējumā un politiskā situācija neveicina medicīnas nozarei eksportu, to ietekmē pārveidošanās īerobežojumi (Krievija īerobežo ceļošanas iespējas plāšam amatpersonu tokam, rubļa atkarītā devāvācija (Baltkrievija), ekonomisko sankciju un naftas cenas krituma rezultātā samazinājās valstu pirkstspējai. Tomēr arī šāda situācija Latvija nodrošina kvalitatīvu medicīnu par pieņemamu cenu.

„Esmu runājis ar vairākiem potenciālajiem investoriem, kas pētā iespējas Jūrmala būvēt privātās klinikas. Nesaikšu vārdu, bet interese ir.

Gatis Truksnis, Jūrmalas pilsetas domes priekšsedētājs

Pašvaldība nebūvēs

Vai arī pašvaldība redz iespēju investēt medicīnas infrastruktūrā, lai spētu konkurrēt ar pārijā Baltais valstu un varbūt pat Rietumu klimākam? «Nepļānojam būvēt vēl kādu medicīnas iestādi – tas nav parredzēts nedz pilsetas attīstības plānos, nedz investīciju programmā,» saka G. Truksnis. «Mums ir Jūrmalas slimnīca un Kauguri Veselības centrs – pirms tam joti labi strādādā arī pakalpojumu eksporta jomā, nesen pēmī kredits pusotra miljona eiro apmērā, lai attīstītu dzemdniecības pakalpojumu infrastruktūru,» skaidro mērs.

«Primāri jaunu kliniku vai

sakārto pilsētvīdi, tostarp, ieguldī ūzkeljot transporta un komunikāciju infrastruktūru. Piemēram, Kemeru sanatorijas kontekstā, kur jaunais īpašnieks tuvāko trīs gadu laikā solījis atvērt pieczaigžu viesnīcu ar 123 numuriem un plaša spektra termālo kliniku. Apkārtejā vide tur Sobrid ir degradēta. Pašvaldība vidēja termīpā Kemeros ieguldījis ap 10 miljoniem eiro, bet arī sakārtotu celus, udenssaimniecību, publisko parku, tūrisma infrastruktūras objektus. Tikai šāda partnerībā var panākt izrāvienu,» klāsta G. Truksnis.

Taps privātās klinikas

Pašvaldības vadītājs apliecinā, ka ir runājis ar vairākiem potenciālajiem investoriem, kas pēta iespējas Jūrmala būvēt privātās klinikas. «Nesaikšu vārdu, bet interese ir. Sādem mērķiem, pieņemam, mēs sobrid Jūrmalas teritorijas plānojuma grozījumos virzām prieķišķumu par zonējumiem maiju Dzintaru, Piebalgas ielas galā, kur varētu tapt ar kūrortoloģiju saistīts medicīnas centrs.

Tāpēdējās būvētā interese par privātu senioru aprūpes centru izveidi Jūrmalā ir orientāciju uz Rietumvalstu maksātspējīgo auditoriju. Tāpēc gribam, lai nākamā gada laikā no diskusijām par SEZ pārceljamies nākamajā fazē – rīcības plāna izstrādē, lai ejam uz priekšu pie risinājumiem,» rezume G. Truksnis. Veselības ministrs G. Belevičs vīpu papildina, uzsverot, ka iecere nav attiecināma tikai uz Jūrmalu, bet arī uz citām pašvaldībām, pieņemam, Liepāju, kur ir atlīstoša infrastruktūra medicīnas tūrisma attīstībai. «Iniciatīvas attīstība ir nepieciešama gan valstī, gan pašvaldību atbalsts, līdz ar ko tā nevar tikt realizēta pāris mēnešu laikā,» seicina G. Belevičs.

G. Truksnis apņemies uzstājās arī aicināt Veselības, Ekonomikas un Finanšu ministrijas kopīgi izstrādāt plānu turpmākai rīcībai. «Domāju, nākamā gada laikā ar šo mājasdarbu būtu jātiek gala mums visiem – gan Latvijas vienīgajai kūrortpilsētai, gan valstij kopumā. Galu galā SEZ darbība Latvijā pagarināta līdz 2035. gadam. Mums ir nepilni 20 gadi, lai regulējumu prasmīgi liktu lietā un Jūrmala kļūtu par lielāko un konkurents pēcīgi kūrortu Baltijas jūras reģionā,» pašvaldības intereses akcentē tās vadītājs.

Reinis Bārsteins